

4.3 ದಲ್ಲಾಳಿ:

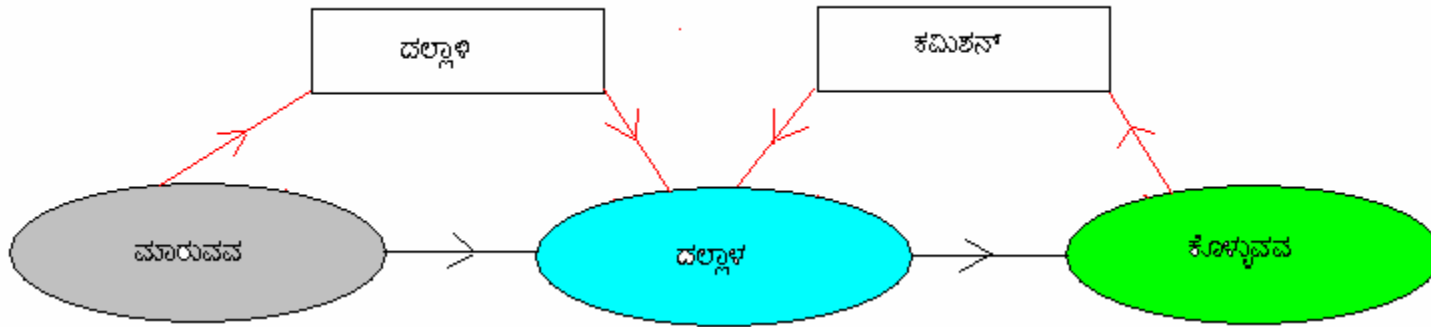
ನಾವು ಈವರೆಗೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳ(ಮನೆಯನ್ನು/ಹಸುವನ್ನು/ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು/ಮಾರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವನು) ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವಾ.

ನೀವು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು, ಸೈಟುಗಳು, ವಾಹನಗಳು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮುಂತಾದವು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿರುವ ಕುರಿತು ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವವನೂ ಅಲ್ಲದ, ಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಅಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು/ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾರುವ – ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯನ್ನು 'ದಲ್ಲಾಳಿ' ಅಥವಾ 'ಕಮಿಷನ್ ಏಜೆಂಟ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮಾರುವವನಿಗೂ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ದಲ್ಲಾಳನ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದಲ್ಲಾಳನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹಣಕ್ಕೆ 'ದಲ್ಲಾಳಿ' ಅಥವಾ 'ಕಮಿಷನ್' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಾಹಕ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ದಲ್ಲಾಳಿಯೆಂದು, ಮಾರುವವನು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆತನು ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ದಲ್ಲಾಳಿ ಅಥವಾ ಕಮಿಶನ್ ಎಂಬುದು ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆಯ ಶೇಕಡಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಸ್ಥಿರ ಮೌಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ:

ಉದಾ:

“ಮನೆ ಖರೀದಿಗೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಇದ್ದಂತೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದವನಿಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ದಲ್ಲಾಳನಿಗೆ 1 ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದು.”

ಆಗ

ಗ್ರಾಹಕನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಒಟ್ಟು ಹಣ = ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ + ದಲ್ಲಾಳಿ
ಮಾರುವವನಿಗೆ ಸಿಗುವ ಹಣ = ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ - ಕಮಿಶನ್
ಸೋಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ದಲ್ಲಾಳಿ (ಕಮಿಶನ್) ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಸೂತ್ರವಿದೆ:

1. ಕಮಿಶನ್ (ದಲ್ಲಾಳಿ) = ಕಮಿಶನ್ ದರ * ಮಾರಿದಬೆಲೆ ÷ 100
2. ಕಮಿಶನ್ ದರ = ಕಮಿಶನ್ * 100 ÷ ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ
3. ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ = ಕಮಿಶನ್ * 100 ÷ ಕಮಿಶನ್ ದರ

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 1 : ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಹಸುವನ್ನು 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ದಲ್ಲಾಳನ ಮೂಲಕ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದಲ್ಲಾಳಿಯು 2½ % ಆದರೆ ದಲ್ಲಾಳಿಯ ಹಣ ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿ.

ಪರಿಹಾರ:

$$\text{ದಲ್ಲಾಳಿ} = \text{ದಲ್ಲಾಳಿಯ ದರ} * \text{ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ} \div 100 = \frac{2.5 * 10000}{100} = \text{ರೂ. 250}$$

$$\text{ಹಸುವಿನ ಬೆಲೆ} = \text{ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ} + \text{ದಲ್ಲಾಳಿ} = 10,000 + 250 = \text{ರೂ. 10,250}$$

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 2: ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಒಬ್ಬ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಂಚಿಕೆದಾರನಿಗೆ 15% ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತೀ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೆಲೆ 3.ರೂ.ಗಳು. ಅವನು ದಿನಕ್ಕೆ 50 ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತ ಕಮಿಷನ್ ಎಷ್ಟು? ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಸಿಗುವ ನಿವ್ವಳ ಮೊಬಲಗು ಎಷ್ಟು?

ಪರಿಹಾರ:

$$\text{ಪ್ರತೀ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕ್ರಯ} = 3 \text{ ರೂ}$$

$$\begin{aligned} \text{ಒಂದು ದಿನದ ಮಾರಾಟದ ಹಣ} &= 1 \text{ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ ಪತ್ರಿಕೆ} * \text{ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೆಲೆ} \\ &= 50 * 3 = 150 \text{ ರೂ.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮಾರಾಟದ ಹಣ} &= \text{ದಿನಗಳು} * \text{ಒಂದು ದಿನದ ಹಣ} \\ &= 30 * 150 = \text{4,500 ರೂ} \end{aligned}$$

$$\text{ಕಮಿಷನ್} = \text{ಕಮಿಷನ್ ದರ} * \text{ಮಾರಾಟದ ಹಣ} \div 100 = \frac{15 * 4500}{100} = \text{675 ರೂ.}$$

$$\text{ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ನಿವ್ವಳ ಹಣ} = \text{ಮಾರಿದ ಹಣ} - \text{ಕಮಿಷನ್} = 4500 - 675 = \text{3,825 ರೂ.}$$

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 3: 8 ನೇ ತರಗತಿಯ ಗಣಿತ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆ ರೂ. 15.75. ಒಬ್ಬ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು 1200 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ತನ್ನ ಕಮಿಷನ್ ಕಳೆದು ಉಳಿದ ರೂ. 17,860.50 ನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಮಿಷನ್ ದರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಪರಿಹಾರ:

$$\begin{aligned}\text{ಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ} &= \text{ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ} * \text{ದರ} \\ &= 1200 * 15.75 = \mathbf{18,900 \text{ ರೂ.}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ಕಮಿಷನ್} &= \text{ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ} - \text{ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ} \\ &= 18,900 - 17,860.5 = \mathbf{1039.50 \text{ ರೂ.}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ಕಮಿಷನ್ ದರ} &= \frac{\text{ಕಮಿಷನ್} * 100}{\text{ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ}} \\ &= \frac{1039.5 * 100}{18900} = \mathbf{5.5\%}\end{aligned}$$

ತಾಳೆ:

$$\begin{aligned}1 \text{ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕಮಿಷನ್} &= \text{ಕಮಿಷನ್ ದರ} * \text{ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ} \div 100 \\ &= \frac{5.5 * 15.75}{100} = \mathbf{0.86625 \text{ ರೂ.}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}1200 \text{ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಕಮಿಷನ್} &= \text{ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ} * 1 \text{ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕಮಿಷನ್} \\ &= 1200 * 0.86625 = \mathbf{1039.50 \text{ ರೂ.}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ} &= \text{ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ} - \text{ಕಮಿಷನ್} \\ &= 18,900 - 1039.5 = \mathbf{17,860.50 \text{ ರೂ.}} \text{ (ದತ್ತ)}\end{aligned}$$

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 4 : ಒಬ್ಬ ರೈತನು ತನ್ನ ಹೊಲವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಏಜೆಂಟಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ 68,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದನು. ಅವನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ಕಮಿಷನ್ ಮೊಬಲಗು ರೂ.2,550 ಆದರೆ. ಕಮಿಷನ್ ದರ ಮತ್ತು ರೈತನು ಪಡೆದ ಹಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿ.

ಪರಿಹಾರ:

ಕಮಿಷನ್ ದರ = ಕಮಿಷನ್ * 100 ÷ ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ

$$= \frac{2550 * 100}{68000} = 3.75\%$$

ರೈತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹಣ = ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ - ಕಮಿಷನ್

$$= 68,000 - 2,550 = 65,450 \text{ ರೂ.}$$

ತಾಳೆ:

ಕಮಿಷನ್ = ಕಮಿಷನ್ ದರ * ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ ÷ 100

$$= \frac{3.75 * 68000}{100} = 2,550 \text{ ರೂ. (ದತ್ತ)}$$

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 5 : ಒಬ್ಬ ರೈತನು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕಾಗಿ 75 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಲ್ಲಾಳಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದನು. ದಲ್ಲಾಳಿ ದರವು 2.5% ಆದರೆ, ರೈತನು ದಲ್ಲಾಳಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪಡೆದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಪರಿಹಾರ:

ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ = ಕಮಿಷನ್ * 100 ÷ ಕಮಿಷನ್ ದರ = $\frac{75 * 100}{2.5} = 3,000$ ರೂ.
ರೈತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹಣ = ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ - ಕಮಿಷನ್ = 3000 - 75 = **2,925 ರೂ.**

ತಾಳೆ:

ಕಮಿಷನ್ = ಕಮಿಷನ್ ದರ * ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ ÷ 100
= $\frac{2.5 * 3000}{100} = 75$ ರೂ. (ದತ್ತ)

A Project of www.eShale.org

4.3 ಸಮಸ್ಯೆ 6 : ಒಂದು ಕಂಪನಿಯು ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಮಾರಾಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ 7,000 ರೂ.ಗಳ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ 5% ಕಮಿಷನ್ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯು ಆ ಮಾರಾಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ರೂ. 9,500 ನ್ನು ಪಾವತಿಸಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಮಾರಾಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು?

ಪರಿಹಾರ:

ಮಾರಾಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಕಮಿಷನ್ ಎರಡೂ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಮೊದಲು ನಾವು ಅವನ ಕಮಿಷನ್ ಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು.

$$\begin{aligned} \text{ಕಮಿಷನ್} &= \text{ಪಡೆದ ಮೊಬಲಗು} - \text{ಸಂಬಳ} \\ &= 9,500 - 7,000 = \mathbf{2,500 \text{ ರೂ.}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ} &= \text{ಕಮಿಷನ್} * 100 \div \text{ಕಮಿಷನ್ ದರ} \\ &= \frac{2500 * 100}{5} = \mathbf{50,000 \text{ ರೂ.}} \end{aligned}$$

ತಾಳೆ:

$$\begin{aligned} \text{ಕಮಿಷನ್} &= \text{ಮಾರಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ} * \text{ಕಮಿಷನ್ ದರ} \div 100 \\ &= \frac{50000 * 5}{100} = \mathbf{2,500 \text{ ರೂ.}} \end{aligned}$$

$$\text{ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹಣ} = \text{ಸಂಬಳ} + \text{ಕಮಿಷನ್} = \text{Rs } 7000 + 2500 = \mathbf{9,500 \text{ ರೂ.}} \text{ (ದತ್ತ)}$$